

ÕPPEKAVA

2014

SISSEJUHATUS

Õppekava on dokument, mis määrab kindlaks Aruheina lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse alused. Lasteaia õppekava on koostatud riikliku õppekava alusel.

Õppekava koostamisest ja arendamisest võtavad osa lasteaia pedagoogid ning arvestatakse hoolekogu ettepanekutega.

Lasteaia õppekava kinnitatakse direktori käskkirjaga.

Assaku lasteaia filiaali Aruheina lasteaia üldandmed.

Aruheina lasteaed on Rae valla Assaku Lasteaed filiaal. Mis tegutseb KLS §11 lõige 1 ja §12 lõige 5 põhjal 01.09. 2012 Assaku lasteaiale välja antud koolitusloa alusel (nr. 6684 HTM). Aruheina lasteaed on Assaku lasteaia filiaal.

Lasteaed asub selleks 2014 ehitatud majas. Lasteaias on 9 rühma Igas rühmas töötab üks õpetaja ja kaks assistenti. Lisaks tegelevad lastega veel muusikaõpetaja, võimlemisõpetaja ja logopeed.

Õppe- ja kasvatustegevus toimub lasteaias eesti keeles. Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse aluseks on riikliku õppekava põhjal koostatud lasteaia õppekava ning Rae valla arengukava 2011 - 2015

Lasteaia edasised arengusuunad on planeeritud arengukavas. Lasteaias läbiviidavad õppetegevused lähtuvad üldõppe põhimõtetest, on mängulised ja lapse individuaalsest arengust lähtuvad.

Aruheina lasteaia õppekava on koostatud pedagoogide poolt ja kinnitatud pedagoogilises nõukogus.

Aruheina lasteaed asukohaga Aruheina tee 7, Peetri alevik, Rae vald on Assaku Lasteaia asukohaga Järve tee 1, Rae vald, Harjumaa, postin indeks 75 301 filiaal. Aruheina lasteaed on Assaku lasteaia ühise arengukava ja ühise juhtimisega Rae valla munitsipalaasutus. Assaku lasteaed tegutseb pika ajaloo koolimajas, mille külge on liidetud kaks moodulmaja. Assaku lasteaed paikneb looduskaunis kohas. Assaku lasteaia filiaal Aruheina lasteaed (edaspidi Aruheina lasteaed) asub 2014 aastal valminud kaasaegses kahekorruselises majas, mille netopind on 1876,8 m². Üheksa rühmaruumide kompleksi paiknevad kahel korrusel. Esimesel korrusel neli rühmaruumi ja teisel viis rühmaruumi. Rühmaruum koosneb esikust, mängu- ning magamistoast. Sisustuses on kasutatud kaasaegseid viimistlusmaterjale. Lasteaeda on projekteeritud muusikasaal, spordisaal, köök ja personaliruumid. Lasteaia mänguväljak asub hoonekompleksist kahel pool maja aiaga piiratud alal. Mänguväljak on rajatud OÜ Tiptiptap poolt.

Käesolev õppekava on õppimise ja õpetamise plaan Aruheina lasteaias. Õppekava hõlmab õpetamise eesmärgid, õppesisu ja selle organiseerimise viise Aruheina Lasteaias. Õppekava täitmine tagab lapse tasakaalustatud arengu, arvestades nende vajadusi ja arengutaset.

Töötajate hulgas valitseb ühtse vastutuse printsiip – kõik majas toimuv on meie ühise hoole all. Lasteaial on ühistel väärtustel põhinev kodukord. Lasteaias valitseb soe, turvaline ja kodune õhkkond. Teeme aktiivset koostööd Rae vallavalitsusega, Assaku lasteaia, Peetri Lasteaed-Põhikooli ja valla teiste lasteaedadega, aktiivselt võtame osa valla ühisüritustest. Nii on tagatud laste rahulik ja turvaline üleminek lasteaia kooli.

Lasteaed seab prioriteediks anda lastele eakohaselt mitmekesiseid keskkonnaalaseid teadmisi, kasutades õppe- ja kasvatustöös õuesõppe meetodit läbi väärtuskasvatuse. Eesmärgiks on viia lasteni teadmine, et oleme osake looduses, seepärast tuleb märgata ning hoida nii loodust kui ka ennast ja teisi selles. Piirkonnas on välja ehitatud korralikud kõnniteed, mis võimaldavad läbi viia õppe- ja jalutuskäike. Looduse ja keskkonnaga seotud teemad mängitakse ja arutletakse lastega läbi õues. Õues õppimisel näeb ja kogeb laps kõike ehedana enda ümber ja õpib austama Elu.

Suur ja hästi komplekteeritud õueala võimaldab läbi viia mitmekülgseid sportlikke tegevusi. Lapsed osalevad liikumistegevustes kaks korda nädalas. Planeerime läbi viia kolm korda aastas sportlikke ettevõtmisi:

- Sügisene spordinädal pargis: maastikumängud, orienteerumine, jooksuvõitlused;
- Talispordinädal; 5-,6-,7 aastased lapsed suusatavad ja väiksemad kelgutavad;
- Kevadine spordinädal: klassikaliste spordialade tutvustamine ja lasteaia meistrivõistlused.

Lasteaed väärtustab rahvakalendri tähtpäevi. Lisaks igapäevasele õppe- ja kasvatustööle toetame huviharidust. Lastel on võimalus osaleda judo- ja spordiringis, õppida inglise keelt, harjutada tantsulist liikumist My Dance ning Triibuvurru treeneritega. Teeme aktiivset koostööd Rae vallavalitsuse ning teiste valla lasteaedadega, võtame aktiivselt osa valla ühisüritustest. Tavapärastele sihipärastele muusikategevustele tegutseb lasteaia ka muusikaring.

Lasteaia põhiväärtused

HOOLIVUS - heasoovlik, üksteist arvestav, mõistev ja toetav õhkkond
KOOSTÖÖ - hea meeskonnatöö oma rühmas ja kogu lasteaias
LOOVUS - toetame laste loovust ja hindame loomingut
TURVALISUS - lasteaia õpikeskkond on laste ja töötajate jaoks turvaline

Missioon - Peret ja suhteid hinnates, koos tegutsedes aitame last tema suureks saamise teel sõbralikus, kodukohta ja loodust väärtustavas keskkonnas.

Visioon - Oleme hea mainega, ajaga kaasaskäiv lasteaed, kuhu tulevad rõõmuga nii väikesed kui suured.

ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Üldeesmärgid. Põhimõtted. Korraldus

Lähtuvalt riiklikust õppekavast on lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös toetada lapse vaimset, kehalist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut.

Õppekava eesmärgid:

- Lapsel kujuneb terviklik ja positiivne minapilt, on loov, julge oma ideede avamisel
- Lapsel on kujunenud esmased mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused, esteetiline käitumine ja algatusvõime, nad tulevad toime igapäevatoimingutega.
- Laps on kehaliselt aktiivne ja mõistab enda ja teiste inimeste tervise hoidmise tähtsust.
- Lapsel kujunevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ning enesekohased oskused ja esmased tööharjumused.

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted

Õppimise käsitluse aluseks lapsest lähtuv õpetamine ja kasvatamine, kus õppimise allikatena nähakse lapse sisemist aktiivsust, mis väljendab huvi tundmisena ümbritseva maailma vastu:

- lapse tervise hoidmine ja edendamine, liikumisvajaduse rahuldamine;
- üldõpetuslikest põhimõtetest lähtumine (*J.Käisi* 'i põhimõttel) erinevate tegevusvaldkondade lõimimine
- mängu kaudu õppimine;
- lapsele turvatunde ning eduelamuste tagamine;
- lapse loovuse toetamine;
- kodu ja lasteaia koostöö;
- eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ja teiste kultuuride eripäraga arvestamine;
- lapse individuaalsuse arvestamine;
- lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
- õuesõppe metoodika rakendamine;
- lapse erivajadustest tuleneva tugisüsteemi loomine

Õppimine on elukestev protsess, mis toimub lapsel läbi mängu, suhtlemise, matkimiseloamise, vaatlemise, uurimise, mõtestamise, katsetamise, harjutamise jms.

Aruheina lasteaias on õppetegevus rajatud J. Käisi üldõppe põhimõtetele. Lasteaias toimub lapse arengust lähtuv õpetamine ja kasvatamine. Lõimimise eesmärk on siduda õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad ja tegevused päeva- ja kuukavas nii, et kogu tegevusest moodustuks üks tervik. Õppetegevusi viiakse läbi ka õuesõppena.

Arvestatakse lapse eripäraga: kultuuritaust, vanus, sugu jms. maailmapilt, laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ja tunneb tegutsemisest rõõmu. Last kaasatakse tegevuste kavandamise, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

Õppe- ja kasvatustegevustes luuakse tingimused, et lapsel kujuneks suutlikkus:

- kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- analüüsida enda ja teiste käitumist, vältida ohuolukordi ja ohtlikke tegevusi;
- omandada teadmisi, kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes, arutleda omandatud teadmiste üle;
- seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega;
- suhelda avatult teiste laste ja täiskasvanutega, arvestades nende eripäraga.

Korraldus

Õppeaasta lasteaias algab 01.septembrist ja kestab 31.augustini ning koosneb järgmistest perioodidest:

- 01.september - 15.september - laste kohanemisperiood: tegevuse aluseks on laste kohanemist ja nende tundmaõppimist toetavad mängud ja laste arengu jälgimine. Prioriteediks on koostöö lapsevanemaga, et toetada lapse kohanemisprotsessi ja lasteaiaarutiini sisse elamist.
- 15.september - 15.mai - aktiivne õppe- ja kasvatustöö periood: on õppe- ja kasvatustöö toimub lasteaia õppekava alusel, sihipäraste, lõimitud tegevuste kaudu. Tegevuse aluseks on rühma tegevuskava ja kuuplaan. Õpetamine ja õppimine toimub läbi mängu lõimitud sihipäraste tegevuste kaudu. Kaks korda aastas viiakse läbi laste arengutaseme uurimine ja analüüsimine.

Rühma õppe- ja kasvatustöö päevikutesse kantakse lastega läbiviidud tegevused sisse ja analüüsitakse kogu õppeaasta jooksul, ka suveperioodil

õppetegevuste välisel ajal.

- 15.mai - 31.august – varem õpitu süvendamise ja kinnistamise periood: toimub õpitu kordamine ning põhirõhk on laste poolt algatatud mängudel ja tegevustel ning laste arengu hindamisel. Tegevused viiakse läbi sõltuvalt võimalustest, ilmastikust ja teemast enamjaolt õues.

Laste päevakavasse on planeeritud õueaeg 2 korda päevas. Talveperioodil õueaeg 1 kord päevas hommikupoolisel ajal. Liikumisõpetaja viib õuealal läbi liikumis ja osavusmänge. Rakendatakse õuesõppe metoodikat.

Huvitegevus toimub ajavahemikus 15.15–17.30. Ringide tasu arveldamine toimub huviteenuse pakkuja ja lapsevanema vahel.

- kõik rühmad on avatud 08.00-18.00;
valverühmad töötavad 7.00- 8.00 ja 18.00-19.00
- Rühmas töötab üks õpetaja ja 2 assistenti

Lasteaia õppeaasta tegevuskava

Iga õppeaasta alguses koostab õppealajuhataja koostöös rühmaõpetajate, muusika- ja liikumismisõpetajatega Aruheina lasteaia õppeaasta tegevuskava. Tegevuskava uuendused ja muudatused tulenevad eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest. Aasta tegevuskava kinnitab lasteaia direktor.

Aasta tegevuskavas tuuakse välja järgmised punktid:

- õppe- ja kasvatustöö eesmärgid;
- õppe- ja kasvatustöö põhisuunad;
- õppeaasta ettevõtmiste plaan;
- koostöö sidusgruppidega;
- pedagoogilise nõukogu koosolekute plaan;
- Assaku / Aruheina lasteaia sisehindamissüsteem;

Lisana tuuakse välja

- Assaku lasteaia Põhimäärus ;
- lasteaia päevakava;
- huviringide graafik;
- Aruheina lasteaia pedagoogiline personal;
- rühmade ürituste plaanid, teatrite kava;
- koostöö protokollid;
- rühmade jaotus vanuste kaupa.

Rühmade õppe ja kasvatustegevuste kavandamine

Lasteaia õppeaasta tegevuskavast lähtuvalt püstitavad õpetajad rühma eesmärgid õppeaastaks. Õppe- ja kasvatustegevus seostatakse kodukoha, inimeste ja loodusega. Õppetegevused juhinduvad kuu teemadest, millega seotakse kõigi valdkondade õppesisu ja tegevused.

Teave kavandatud õppe- ja kasvatustegevuste, ühistegevuste kohta üleval rühma infostendil, et vanemad oleksid teadlikud eelkõige eesmärkidest ja temaatikast, et aidata kaasa eesmärkide saavutamisele. Õpetaja poolt kavandatud kuuplaanid sisestatakse internetipõhisesse infosüsteemi <https://www.eliis.ee>

Ajaliselt on ära määratud muusika- ja liikumistegevuste algused. Teisi õppetegevusi alustab õpetaja vastavalt oma rühma päevakavale. Rühmas vabal ajal tegutsedes on lapsel võimalik teha erinevaid valikud.

Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.

Õpetajad koostavad oma rühma tegevuskava, milles on järgmised osad:

- Rühma iseloomustus, kus kajastub laste vanuseline ja sooline koosseis, laste huvid, individuaalsus, erinevad kultuuritraditsioonid, rühma kombed, lastevanemate ootused ja muu rühma jaoks oluline.
- Rühma päevakava. Õppe- ja kasvatustegevus lasteasutuses tugineb lasteaia päevakavale. Päevakava vastab laste eale ja annab päevale rütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused ja puhkeaeg. Päevakava kinnitab lasteaia direktor.
- Õppeaasta õppe- ja kasvatustsükli korraldus rühmas – need on eesmärgid ning põhimõtted, mis lähtuvad lasteaia üldeesmärkidest ning rühma eripärast. Õppeaasta eesmärgid ja põhimõtted kajastuvad igapäevaselt õppe- ja kasvatustsükli kavandamisel.
- Nädalateemad koos temaatilise aastakavaga, kus arvestatakse laste vanust, huvi ja lastevanemate soove ning lähtutakse temaatilisest aastakavast, rahvuslikest tähtpäevadest, ühiskonna ja keskkonna muutustest ning probleemidest jmt.
- Õpetajate poolt organiseeritud üritused lastele ja peredele (õppekäigud, ekskursioonid, laste hommikud jne.) organiseerimisel lähtutakse käsitlusele tulevatest teemadest, laste vanusest ja lastevanemate soovidest ning lasteaia traditsioonilistest üritustest.
- Laste arengu analüüsimise põhimõtetes tuuakse välja lapse arengu analüüsi ja arenguestluste läbiviimise ajalise jaotuse õppeaasta jooksul. Planeeritakse laste vaatlused, vajadusel intervjuud, arengumappide täiendamine laste töödega ja laste tööde analüüs, laste ja lastevanemate küsitlused, koolivalmiduse hindamine, arenguestlused lastevanematega.
- Koostöö lastevanematega hõlmab õppeaasta jooksul läbiviidavaid lastevanemate koosolekute ajakava ja käsitletavaid teemasid.
- Töö erivajadusega lapsega, mis peab tagama varajase sekkumise. Õpetaja jälgib iga lapse individuaalset arengut esimestest päevadest alates, mil laps rühma koosseisuga liitub, et võimalikult varakult ära tunda erivajadus ning koostada edasise tegutsemise plaan varajaseks sekkumiseks.
- Õppeaasta kokkuvõttev analüüs esitatakse juhtkonnale kirjalikult hiljemalt 15 juuniks.

Kavandatavate õppe- ja kasvatustegevuste plaan koostatakse kuuks, kuukava vorm on kõikidel rühmadel ühine. Õppe- ja kasvatustegevusi kirjeldatakse valdkondade kaupa. Kuuplaanid on põhjalikud, piisavalt paindlikud ning arvestavad laste eripära ja individuaalsust.

Teemat planeerides õpetajad:

- Otsivad ideid teema sisustamiseks;
- Otsustavad, kuidas saavutada õppekava eesmärgid;
- Teavitavad peresid uuest teemast ja teevad ettepanekuid koostööks;
- Küsivad lastelt arvamusi mängude ja õpitu kohta, uurivad, mida nad antud teemast teavad, tahavad teada ja osata;
- Koguvad teemaga seotud materjale;
- Planeerivad tegevusi, mis viivad lapsed uue teemaga kurssi;
- Tutvustavad lastele uut teemat;
- Kuulavad lapsi ja õpivad koos nendega;
- Hindavad seda, kuidas lapsed on teemast aru saanud.

Lasteaia dokumentatsiooni ja rühmapäeviku andmed säilitab lasteaed 5 aastat Eliisi veebikeskkonnas. Rühmas läbiviidud õppe ja kasvatustegevused kajastuvad e-päeviku sissekannetes.

Rühma õppe- ja kasvatustegevuste kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi. Tegevusi kavandatakse nii, et lapsel oleks võimalus teha valikuid. See õpetab last iseseisvalt tegutsema, oma tegevust korrigeerima ja tegevuse tulemuste eest vastutama.

Lastega läbiviidavate tegevuste õnnestumistest ja vajakajäämistest (püstitatud eesmärkidest lähtuvalt) planeeritakse edasised õppe- ja kasvatustegevused.

Järgmise aasta eesmärgid püstitatakse ja plaanid koostatakse õpetajate poolt lõppeva õppeaasta laste arenguanalüüside ja tegevuskokkuvõtete põhjal.

Kui rühmas on erivanuselisi lapsi toimub õppe- ja kasvatustegevus diferentseeritult.

Päevikut täidetakse ka õppeperioodi välisel ajal.

Erivajadustega laps

Erivajadusega lapsega tehtava töö peaesmärk: laps saab aluse elamaks täisväärtuslikku elu hoolimata erivajadusest. Lasteaed väärtustab iga lapse eripära ja ainulaadsust.

- Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, tervise seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.
- Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor.
- Vajadusel koostatakse rühma pedagoogi ja assistentide ettepanekul õppeaasta algul koostöös rühma õpetaja, logopeedi/eripedagoogi ja õppealajuhataja ning lapsevanemaga lapsele individuaalne arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

Lapse erivajaduse märkamiseks ja toetamiseks tehakse tihedat koostööd lapsevanematega. Lapsevanem esitab lapse lasteaeda tulekul arstitõendi, kus on tähelepanekud lapse erilist hoolt vajavatele külgedele (toitumine, kõne jne). Kui on märgatud lapse erivajadus, pöörduv õpetaja koheselt direktori poole, seejärel logopeedi ja lapsevanema poole. Koos hakatakse otsima lahendusi lapse erivajaduse toetamiseks. Lapse erivajadusest teavitatakse ka lasteaia teisi töötajaid, kes lapsega tegelevad. Õpetaja selgitab lapse erivajadust ka teistele rühma lastele, kujundades erivajadusega kaaslasesse positiivset hoiakut. Vajadusel teavitatakse antud teemast ka rühma teisi lapsevanemaid.

Arengu toetamine

Lapse arengu toetamiseks on lasteaias järgmised võimalused:

- vajadusel osutada logopeedilist abi kõneravi vajavale lapsele;
- vajadusel on võimalik taotleda tugiisiku teenust;
- vajadusel toetab lapse tegevusi rühmas eripedagoog;
- vanema soovil, õpetaja esitatud iseloomustusega saab pöörduda maakonnakomisjoni koolipikenduse saamiseks;
- laste arengu jälgimine, vanemate nõustamine;
- arenguvestluste läbiviimine lapse perega;
- lapsel on lapsevanema soovil võimalus osaleda huviringide tegevuses.

Eesti keele kui teise keele õpe

Aruheina lasteaia rühmades toimub õppetegevus eesti keeles, mitte-eesti kodukeelega lapsed omandavad eesti keele igapäevategevuste kaudu rühmas.

Vajadusel ja võimalusel toetab lapse eesti keele õpet eripedagoog või logopeed.

- eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse lapse ealise ja individuaalse eripäraga
- erivajadustega lapsele koostatakse eesti keele kui teise keele õpetamiseks vajadusel individuaalne arenduskava.

Koostöö lapsevanematega

- Aruheina lasteaia õpetajad teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.
- Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.
- Lapsevanem saab osaleda lasteaia õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteaia tegevusele rühmakoosolekutel ja individuaalsetel vestlustel õpetaja või lasteaia juhtkonnaga.
- Lapsevanem saab mõjutada lasteaia tööd hoolekogu kaudu. Rühma lapsevanemad valivad koosolekul endi seast esindaja lasteaia hoolekogusse.
- Kord kahe aasta jooksul osaleb lapsevanem lasteaia tegevuse hindamisel rahuloluküsitluse kaudu.

Kord õppeaastas viivad rühmaõpetajad lapse arengu jälgimise põhjal (hetkeseis on fikseeritud lapse arenguedusammude tabelis või seiklusemängu tulemuste põhjal) lapse perega läbi arenguvestluse, kus vesteldakse lapse arengu edusammudest ja kavandatakse edasised tegevused lapse individuaalsest arengust lähtuvalt.

ÜLDOSKUSED

Üldoskused

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab laps uut teavet, uusi oskusi.

Mäng peegeldab lapse oskusi, kogemusi, tundeid ja soove. Mängus laps suhtleb, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Mängu liigid:

- Vabamäng- laste algatatud mängud, tegevusmängud ja loovmängud
- Organiseeritud mäng- täiskasvanu algatatud mängud
- Liikumismängud, õppemängud, reeglitega mängud, muusikalised mängud.

Mäng on vabalt valitud, meeldiv, motiveeritud faktidega sidumata aktiivset tegevust võimaldav.

Mänguks on vaja ruumi, vahendeid, võimalust valida üksi või koosmängu vahel. Mängides laps areneb ja mängus omandatud kogemused on püsivad.

Tunnetus ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Enesekohased oskused

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

Õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused seitsmes valdkonnas.

1. Mina ja keskkond

Õppe ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et

- Mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult,
- Omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas
- Väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone
- Väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult
- Väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnasõbralikku mõtteviisi
- Märkab nähtusi ja muutusi looduses

Valdkonna Mina ka keskkond sisu:

- Sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, lapse õigused, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid;
- Tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha, ohuallikad ning ohutu käitumine
- Looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele
- Tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond

Õppe ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- Valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise - ja liikluskasvatust
- Suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima, ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades, ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- Lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;

- Suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervise seisundis jm. märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima)
- Suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

2. Valdkond Keel ja kõne

Õppe ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- Tuleb toime igapäevases suhtlemises; kasutades kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist lauseehitust;
- Tunneb huvi lugemise kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused

Valdkonna Keel ja kõne sisu;

- Keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika
- Suhtlemine, jutustamine ja kuulamine
- Lugemine ja kirjutamine
- Lastekirjanduse tutvustamine

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud) lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm. tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemise- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikute ning häälikupikkuse eristamine, hääliku asukoha leidmine sõnades, häälimine, jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutatakse erinevaid vahendeid, värvusi jmt

3. Eesti keel kui teine keel

Õppe kasvatustegevuse eesmärgiks on et laps:

- tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu
- soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega
- tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest
- kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises

Valdkonna Eesti keel kui teine keel sisu:
kuulamine

- kõnelemine

- eesti kultuuri tutvustamine

Õppe - ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (näit. ümbritsevad esemed jmt)
- pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suheldes, luues selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm.);
- korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega: liikumine, laulmine, käelise tegevuse, vaatlemise jm-ga;
- vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus(emakeeles);
- valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ette- ja ühislugemiseks;
- pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist, eestikeelsete väljendite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrates korrektsena.

4. Valdkond Matemaatika

Õppe ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- rühmitab esemeid kahe –kolme tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuse põhjal;
- tunneb lihtsamaid ajamõisteid ning kirjeldab ja järjestab oma päevategevusi;
- mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- suudab kirjeldada ümbritsevat ruumi kujundimõistete abil;
- näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes

Valdkonna Matemaatika sisu:

- Hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- Suurused, mõõtmine;
- Geomeetrilised kujundid

Õppe- ja kasvatustegevust kavandades ning korraldades:

- innustatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama ning selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemete vahelisi seoseid, leiab esemetes erinevusi ja sarnasusi ning oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ning kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- seostatakse mäng, vaatlused, vestlused, ja igapäevatoimingud matemaatikaga, ergutades sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- suunatakse last ümbritsevat matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm.)

- toetatakse üldistusteni jõudmist ja mõistete kujundamist erinevates objektides sarnaste ja erinevate tunnuste ning omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

5 . Valdkond Kunst

Õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid on:

- tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- kujutab isikupäraselt ümbritsevaid objekte ja sündmusi ning oma kujutlusmaailma;
- vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ning tarbeesemeid;
- kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja –võtteid;
- kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna Kunst sisu:

- kujutamine ja väljendamine: mõtete ning tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- kujundamine: objektile vormi, kuju ja esteetilise lisaväärtuse andmine;
- tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest ja kunstist.

Õppe - ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada oma maailmanägemist;
- suunatakse last jälgima kaaslasti päeva jooksul vabas ja konkreetses tegevuses, vaatleme ümbritsevat looduses ja tehiskeskkonnas, väljasõidul ettevõttesse või farmidesse ning kasutama saadud tähelepanekuid voolides, joonistades, maalides ja meisterdades;
- kasutatakse teemasse sisse elamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- arvestatakse, et lapse jaoks loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ning loovalt kombineerida;
- julgustada last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks tema isikupärane väljendusviis;
- korraldatakse kunstitegevusi ka õues ning kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule kui ka liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- innustatakse last tehtud tööd analüüsima ja arutlema, miks kujutas ta esemeid just sellisel viisil, mis materjale ja tehnikaid ta kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitaks nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendataks oma hinnangut.

6 .Valdkond Muusika

Õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest
- suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- suudab musitseerida rühmas kui ka üksi

Valdkonna Muusika sisu:

- laulmine;
- muusika kuulamine;
- muusikalis - rütmiline liikumine;
- pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevust kavandades ning korraldades:

- on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis- loominguviisi võimeid, kultuurilis - sotsiaalselt aktiivsust ning väärtushinnanguid
- arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades, nagu Keel ja Kõne, Kunst jne; muusika on igapäevaelu osa nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis - rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- muusikapalade (laulude, muusika kuulamise palade, tantsude ja mängude, pillilugude)valikul arvestatakse laste huve ning ea- ja jõukohasust.

7. Valdkond Liikumine

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna Liikumine sisu:

- liikumisalased üldteadmised;
- põhiliikumised;
- liikumismängud;
- erinevad spordialad;
- tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;

- mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordinatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

Lapse arengu hindamine ja põhimõtted

Lapse arengu hindamise aluseks on Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (RT I, 2008) ja on lasteaia töö igapäeva osa, mis aitab mõista lapse eripära, vajadusel selgitada välja erivajadus, toetada positiivselt lapse enesehinnangut ning arengut. Aruheina Lasteaia pedagoogilise nõukogu otsusel kinnitatakse iga õppeaasta alguses hindamismeetodid lapse arengu hindamiseks. Arengu hindamine toimub kindla plaani alusel ning arengu hindamisele järgneb lapsega tegelevate täiskasvanute nõustamine (arenguestlus), arendustegevuse planeerimine ja teostamine. Lapse arengu hindamise ja arenguestluse dokumenteeritakse vastavalt „Isikuandmete kaitse seaduses“ sätestatud tingimustele. Lapse arengu hindamisel vaadeldakse last kui aktiivset osalejat sotsiaalses situatsioonis.

Arengutabelite kaudu analüüsitakse:

- Lapse sotsiaalset arengut (emotsioonid, mina teadvus, enesehinnang, eneseteenindamine)
- Kognitiivset arengut (tunnetus ja õpioskused/ taju-, tähelepanu-, mälu-, mõtlemine) fantaasia arengut
- mootorika arengut

Arengu hindamise tabelite koostamisel osales kogu pedagoogiline personal, arengu hindamise tabelid kinnitati pedagoogilise nõukogu koosolekul. Arengu hindamise tabelite täiendamine toimub vajadusest lähtuvalt iga õppeaasta algul.

Koolieelse lasteasutuse rühma tegevuskavas määratletakse lapse arengu hindamise valdkonna all rühmas läbi viidav laste arengu analüüsimine ja arenguestluste läbiviimine ning nende tegevuste ajaline jaotus õppeaasta jooksul.

Põhimõtetes kajastub, millal planeeritakse:

1. laste vaatlused, vajadusel intervjuud, arengumappide täiendamine laste töödega ja laste tööde analüüs ning sellele järgnev laste arengutabelite täitmine;
2. laste ja lastevanemate küsitlused;
3. koolivalmiduse hindamine, ja koolivalmiduskaartide koostamine;
4. töö erivajadusega lastega (perevestlused, suunamine erispetsialisti poole, vajadusel individuaalse arenduskava koostamine);
5. arenguestlused lastevanematega.

Lapse arengu hindamise korraldus

Lasteaia õppekavas on fikseeritud kõikide vanuseastmete üldoskuste ja õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade eeldatavad tulemused, mille põhjal on koostatud laste arengu hindamise tabelid (lisa 2) 1,5-2 aastastele, 2-3 aastastele, 3-4 aastastele, 4-5 aastastele, 5-6 aastastele ja 6-7 aastastele lastele. See on arengutaseme ülevaatlik hindamine ja hõlmab kõiki lapse arengus antud vanuseperioodil olulisi valdkondi.

Hindamine toimub meeskonnatööna. Olulist infot kogutakse ka erialaõpetajatelt. Hindamist viiakse läbi kaks korda aastas-sügisel ja kevadel.

Enne tabelisse fikseerimist arutatakse läbi kõikide osapoolte tähelepanekud lapse tegevuse ja oskuste kohta. Tabelisse kantakse märke lapse arenemisjärgus olevad oskused ning tehakse märkused päevase une, meelistegevuste ja erivajaduste kohta.

Arengu analüüsi lehed säilitatakse rühmas lapse arengu mapis kogu lasteaia perioodi vältel. Lapse arengu hindamise analüüs on aluseks arenguveestlusele. Lasteaia lõpetamise tõendamiseks väljastab lasteaed lapsevanemale koolivalmiduskaardi.

ÕPPEKAVA TÄIENDAMISE JA UUENDAMISE KORD

Aruheina Lasteaia õppekava aluseks on riiklik õppekava. Seadusest tulenevate muudatuste puhul tehakse vastavad muudatused ka õppekavasse. Õppekava koostamises osales kogu lasteaia pedagoogiline personal. Õppekava edasise arendustöö käiku kaasatakse lisaks õpetajatele ka assistendid, lapsevanemad, hoolekogu ja vajadusel ka muud huvigrupid. Õppekava uuendamine toimub regulaarselt igapäevase töö käigus ning vähemalt kord õppeaastas (kevad - suvisel perioodil) viiakse õppekava arendusrühma ettepanekul sisse muudatused, ettepanekud ja täiendused. Muudatused kinnitatakse direktori käskkirjaga.

Lisa:

Päevakava

Lapse arengu hindamise tabel

Kuuplaani vorm

